
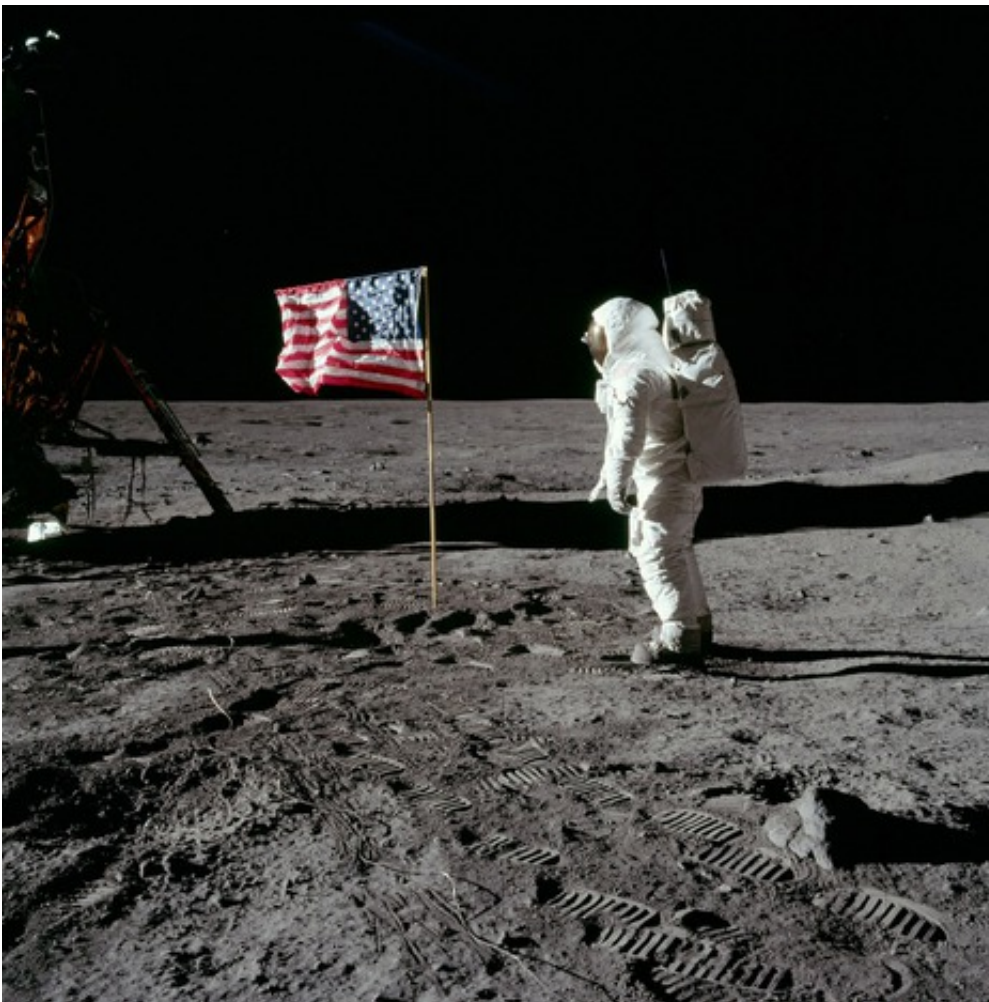
DE GROENE AMSTERDAMMER

Iedereen

Buitenland

Paranoia

Natuurlijk was Trumps 'gebrekkige microfoon' het gevolg van een samenzwering. Uiteraard verliest hij straks door fraude. Amerikanen wijten voor hen onverklaarbare ontwikkelingen graag aan ondoorgroendelijke samenzweringen.

door Frans Verhagen 19-10-2016

De onthullingen over zijn horkerige gedrag: een wereldwijde samenzwering geleid door de corrupte Clintons die in de zak zitten van de bankiers (lees joden). Trump heeft permanent last van samenzweerderitis, een virulente Amerikaanse ziekte die vrijwel niemand ongemoeid laat. Hillary Clinton zelf zag in kritiek op de Clintons in 1997 een 'rechtse samenzwering'. En misschien helpt Poetin Trump. Je weet maar nooit.

Amerikanen wijten voor hen onverklaarbare ontwikkelingen graag aan ondoorgrondelijke samenzweringen. Hoe minder je er zeker over weet, des te waarschijnlijker dat er iets achter steekt. De waarheid over de moord op JFK is nooit verteld. Roosevelt was op de hoogte van de aanval op Pearl Harbor. De landing op de maan was niet echt. Buitenaardse bezoekers zijn in Nevada geland en het Pentagon verzwijgt ufo's. 9/11 was door de eigen regering georganiseerd. Kijk maar naar gebouw 7! Obama is een moslim.

Veel zwarten waren er in de jaren tachtig van overtuigd dat crack door de regering was verspreid om zwarten schade toe te brengen. Idioot? Niet helemaal als je weet dat tussen 1932 en 1972 meer dan vierhonderd slecht opgeleide zwarte mannen onder valse voorwendselen werden gebruikt voor een overheidsexperiment met onbehandelde syfillis. Ze kregen geen geneesmiddelen, ook niet toen penicilline beschikbaar was gekomen. Tuskegee, het stadje waar dit gebeurde, is zowat synoniem geworden voor het wantrouwen van de zwarte gemeenschap.

Soms is een samenzwering ook een samenzwering. Tabaksfabrikanten hebben iedereen belazerd. Suikerproducenten, idem dito. Auto's waren onveilig. Bankiers doen alles om zich te verrijken en als ze het verknallen, helpt de belastingbetaler. Aids werd genegeerd door de regering-Reagan, omdat het alleen homo's overkwam. Bush loog over Irak. Bleek allemaal waar te zijn.

Begin jaren negentig trokken militia's zich terug in de wildernis van het noordwesten, voorzien van wapens en noodrantsoenen, om te ontkomen aan de tentakels van het monster dat hen wilde onderdrukken. Niet zomaar een monster. Het was hun eigen regering, in samenwerking met de Verenigde Naties, die natuurlijk, dat wist iedereen, een wereldregering wilden. Zwarte helikopters! De aanslag die militiaman Timothy McVeigh in 1995 pleegde op een federaal gebouw in Oklahoma City, met 167 doden, was er een rechtstreeks gevolg van. Nog in 2015 waarschuwde de gouverneur van Texas dat militaire oefeningen in de regio de voorbereiding waren voor een staatsgreep door Obama.

Als grijs niet bestaat, is alles wat niet wit is ook meteen zwart

De historicus Richard Hofstadter noemde het 'de paranoïde trek' in de Amerikaanse geschiedenis. Kenmerkend ervoor zijn een gevoel van vervolging en 'omslachtige samenzweringstheorieën'. Vaak is er een vruchtbare voedingsbodem. Niemand keek raar op toen senator Joseph McCarthy in 1953 'hoog in de regering' communisten aantrof. Zaten die communisten niet overal achter? Uiteindelijk had president Truman al een loyaliteitsprogramma opgezet. Veel Amerikanen geloofden dat fluor in het drinkwater een communistische samenzwering was om de hersenen van Amerikanen te verweken. Je zou denken dat de fluor overbodig was.

De paranoïde geest, zo legde Hofstadter uit, begint met verdedigbare uitgangspunten. Hij zet een aantal 'feiten' op een rijtje, die ieder voor zich min of meer kloppen. Ze kunnen al of niet een relatie hebben. Maar als je ze allemaal optelt en de relatie veronderstelt, dan heb je zomaar 'bewijs' voor een ongelooflijk gecompliceerde en daarom voor bijna iedereen onzichtbare samenzwering. Geen bewijs? Nee, natuurlijk niet. 'Ze' zijn niet gek.

Hoewel Amerikanen hierin niet uniek zijn, lijkt wantrouwen hun tweede natuur, vooral als ze de overheid ergens achter kunnen zien. Verklaarbaar misschien, uiteindelijk is het land geboren uit een echte samenzwering van dertien kolonies tegen het Britse rijk. Steeds was er de angst dat het republikeinse experiment zou worden gedwarsboomd, of het nu was door monarchisten, vrijmetselaars of de katholieke Ieren die het land overstroonden, ongetwijfeld het begin van een paapse machtsgreep.

Misschien komt het door de manier waarop geloof de samenleving doordrenkt: Amerikanen zien dingen graag in termen van goed en slecht. Zo'n versimpeling van de wereld maakt overdrijven gemakkelijk. Als grijs niet bestaat, dan is alles wat niet wit is ook meteen zwart. Wij zijn altijd goed, zij zijn altijd slecht. Simplisme, isolement, stupiditeit, machteloosheid en armoede – allemaal ruim voorradig in Amerika – bevorderen het samenzweringsdenken. Voeg er opportunistische politici aan toe en je heb een krachtig brouwsel. Zou Trump toch een mol van de Democraten zijn?

Beeld: 'De landing op de maan was niet echt.'

